

VESTITI Z GORIŠKEGA

Deželna autonomija gotova stvar!

Ponedeljski »Gazzettino« priobčuje intervju, ki ga je skupina vi-demskih avtonomistov imela z vi-demskim senatorjem dr. Tessitorijem v zadevi posebne deželne avtonomije.

Na točno vprašanje, ali in kdaj se bo posebna deželna avtonomija pri nas uveljavila, je senator dr. Tessitori odgovoril jasno, da je izvedba posebne deželne avtonomije gotova stvar. Čas izvedbe pa ni še znani, ker se morajo proučiti in rešiti še nekatere zadeve važnega vrednosti.

Senator dr. Tessitori je povedal tudi, da je v osnutku tega deželnega statuta predviden podkomisar za goriško pokrajinu, in pristavljal se sledete: »Sem že rekel, komur je bila dolžnost, da bi se izvedba deželne avtonomije na vzhodni meji Italije sodila kot dejanje politične modrosti, ne samo nacionalne obsegate.

Iz senatorjevih besed smemo sklepati, da gre hkrati z izvedbo deželne avtonomije tudi za zaščito slovenske jezikovne manjšine! Za zaščito, ki jo vlada po izvedbi posebnih avtonomij v Dolini Aostii in na Tridentinskem - Visokem - Alpiju ter posebnega statuta Slovencem v Trstu, res ne more dolgo več odlasati.

Skllepali pa smemo tudi, da se senator dr. Tessitori, kljub nekaterim njegovim nam neugodnim izjavam, podanim leta 1950, pošteno zavzemata za to, da se pravice Slovencev spoštujejo, saj je prav on vneto to zahtevalo že leta 1947 v ustavnem rimski skupščini zagovarjal in dejal, da »etudi je Slovencev v Italiji res samo osem tisoč, jim vendar zaščita pritiče, politična modrost pa kaže, da se spoštovanje pravic teh Slovencev dejanski tudi izvaja!«

Zaupamo torej v politično modrosti italske vlade in v zmago demokratičnega načela vladanja manjšinam, ki ga je ministrski predsednik Scelba 4. novembra v Trstu tako lepo obrazložil in napovedal.

Vladi pa svetujemo, da se ne očira na ostanke nazadnjakih in bujških sil, ampak da nastopa po demokratičnih in človečanskih načelih italijske ustave!

Manjšinski statut jih boli

Vsek pameten in trezen človek, Slovenc ali Italjan, se je že spriznal z napovedano politiko pomiritve med Italijo in Jugoslavijo, za katero predstavlja predpogoj manjšinski statut za cono A in cono B ter njegovo poštene in širokogradno izvajanje.

Slovenci smo vsi, brez razlike, kajtib težki prisiljeni in krivljivi odpravili Svobodnega tržaškega ozemlja pozdravili napovedano novo politiko in novo postopanje in ravnanje v pogledu jezikovnih manjšin, kot je 4. t. m. točno poudaril tudi ministrski predsednik Scelba v Trstu.

So pa zle sile, ki se s tako poli-

tiko in s takim ravnanjem z manjšinami ne strinjajo. Vse kaže, da živijo zaščita Slovencev močno bolj. Zvijajo se ko kaže in iščejo razlog za rovorjenje in sejanje mrzljivosti, nezaupljivosti in sovraštva.

Zahtevajo pravice za Italijane v Jugoslaviji in zanikajo pravice Slovencev v Italiji!

Eden takih primerov je tudi članek, ki ga je odvetnik Carmelo Blessi objavil v »Piccola« od 10. t. m., v katerem po svoje trdi, da so Slovenci na Goriškem že zaščiteni. Kako in kje seveda modrijan ne pove in ne dokaže, ker je njezina trditev iz tretje izvita.

Tudi zadevo spomenikov padlim Slovencem v Pevni in v Steverjavi pogrevajo, da je kaj. Odvetnik Pedroni in Istrski izseljenec zdravnik Poduje sta vložila na župano zahtevalo, da se spomenik v Pevni odrstri, češ da je postavljen na javnem zemljišču brez dovoljenja.

Ko si Italijani poželijo slovenske zemlje, jo takoj razlastijo, ne da bi prosili za dovoljenje lastnikov! Tako so ravnali na primer s Slovenskim Alojzijevičem in tako na

Oslavju, kamor so postavili kostnice svojim vojakom.

Tudi ponovni izgoni slovenskih otrok iz slovenskih šol smemo trditi, da so v zvezi z nasprotovanjem pomiritve in spoštovanja človečanskih pravic v pogledu jezikovnih manjšin.

Zelimo, da se oblasti na krajanje krokarjev ne bi ozirale, saj je pomirje in spoštovanje človečanskih pravic mnogo dragocenješa zadeva, kot so izpadi sejacev razora in mrzljene.

Desetnik ni odgovoril?

»Desetnik« se je v sobotni »Slovenec« sicer zopet oglašil, ni pa odgovoril na točke odgovora, ki ga je prinesla »Demokracija« od 29. oktobra!

Po svoje skuša napadati g. župnika iz Sovodenj, pa se s praznim otročjim besedičem samosmeš!

Vemo, da je z odgovorom v »Demokraciji« v štabu frontašev precej hudo završalo. Krivdo naj prispeje »desetnikus samemu!«

Ali pa je za poplave v Celju in za snežne plazove v Sloveniji tudi voda kriva, seveda Titova?

Upravne volitve odložene na spomlad 1956

Pokrajinske in občinske volitve, ki bi se morale vršiti prihodnje leto 1955, je ministrski svet sklenil odložiti na spomlad 1956. To pomeni, da bodo občinski in pokrajinski sveti, izvoljeni junija 1955, poslovali do spomlad 1956.

Sprememba volilnega sistema

Vlada je že sklenila, da se bodo prihodnje državzorborske volitve vršile ne več po večinskem, ampak po proporcionalnem sistemu.

Tudi pokrajinske volitve in one za občine, ki presrejajo dvajset tisoč prebivalcev, se bodo vršile po proporcionalnem sistemu. Tako zahtevajo stranke, ki v vladu sodelujejo z demokristiani.

Vprašanje „Soči“

Sobotna »Soča« poroča, da je g. Ivo Marinčič nesrečo v Salernu pripisal krivdi vlade, ki ni poskrbel za obnovitvena dela, ki naj bi katastrofa preprečila.

Vemo, da je z odgovorom v »Demokraciji« v štabu frontašev precej hudo završalo. Krivdo naj prispeje »desetnikus samemu!«

Socializem in komunizem

Vodstvo goriških frontašev, alias Titovih komunistov, se zadnje čase precej širokosti s svojim prikrovjanjem s socializmom. Vse to napovedujejo seveda po navodilih komunistične partije iz Slovenije. Tisto namreč, in za njim vsi stovarišči do Viljema Nanuta, trdijo, da so socialisti, toda vedno komunisti!

Ideološko naj bi torej bili socialisti-marksisti, praktično pa komunisti. Računajo na preprostega ljudskega, ki svoj razum obrača po lumenu, ki si ga nekdo od časa do časa najema!

Vemo, da predstavlja komunizem skrajno levico socializma, v kolikor je socializem razvojnega programa, komunizem pa integralnega in kolektivističnega.

Zato opozarjammo našo javnost na varanje, ki ga frontaši s svojim napovedovanjem socializma uganjamajo. Pravi socializem, kot je v ve-

ških obratov splošne javne koristi. Tito pa je kratko in malo pobral vse in se je še najprej vrgel na zbolega kmeta ter ga upropasti. To zmoto hudo plačuje z uvažanjem priesnike iz inozemstva, kajti »uslušati pritiske zaporedoma vsako leto, tudi ko je vreme še tako deževno!.. Kmet je namreč odpovedal »vsako sodelovanje z lastnim izkorisťevalem, to je s komunizmom.«

Tito in goriški frontaši so torej bili in ostanejo le komunisti!

GOSPODARSTVO

SRAVLJANJE REPE, KORENJA IN PESE

Vse te pridelke sprawljamo na vodno, ko njih listi poručenim. Repo pa ustimo na njivi do sv. Martina in tudi bolj pozno, če je vreme ugodno.

Debelejšo repo lahko pobremo tudi pred sv. Martinom in stavimo kisati. Kisla repa je dobra hrana in ima dobro ceno na trgu.

Vse gori navedene tri vrste pridelkov rabimo tudi za krmiljenje živine. Spravimo jih v kleti, kjer nini vina, in jih dobro očistimo zemlje. Obrezati jih ne smemo preveč globoko, ker radi gnijejo.

Vse obrezane liste lahko posušimo in pozimi kuhamo prasičem.

Da nam repa, ki se kisa, ne bo gnula, moramo paziti, da je posoda čista. Posodo moramo oprati z vrelo vodo, kateri smo premešali nekoliko sode. Posoda ne sme niti puščati in repo ne smemo premestavati, da se ne rani že predno jo stavimo v sod, ker prav to povzroča gnilobo. Predno jo stavimo v sod, jo moramo oprati ali odrgniti, da je dovolj čista.

Ko stavimo repo v sod, vlagamo tudi nekaj tropin, ki pomagajo, kisati in dajo repi prijeten okus. Na sod napolnimo z vodo in repo obtežimo. Tedaj nastane mlečno kisilo kipenje.

NA TRAVNIKU IN V SENOZETI

V tem času izvajamo vse na travniku in v senožetih zraslo grmečevje in odstranimo vse kamenje. Kdor misli travnik in senožet v jeseni gnojiti, naj rabi sledeča umetna gnojila na vsakih 1000 kvadratnih metrov površine: 40 do 60 kg Tomaževe žlindre, 15 do 20 kg kalkaljeve soli (ki je posebno priručljiva za peščene in puste kraje) in se 15 do 20 kg apnenčeve dišika. Vsa tri gnojila zmešamo skupaj in jih takoj potrosimo, da se kupu ne strdio.

Travnike in senožet moramo tudi temeljito odčistiti kamenja in ne-smage. Izravnati je kritine, z grabljami odstraniti mah, ki ga v gotskih primerih tudi pobramo z mahanovno brano. Zivinoreja je važna gospodarska panoga, zato moramo skrbeti za kromo.

ZAHVALA

Mlado dekle, ki je bilo v zaporu, iz katerega je izpuščeno, se prav prisreno zahvaljuje vsem, ki so mu na poziv »Demokracije« bili prisločili na pomoč. Bog povrni tisočero!

Mlado dekle

**Mizarji
kmetovalci!
podjetniki!** Deske smrekove, macesne in trdih lesov, trame in parke nuditi najugodnejše

CALEA
TEL.
90441 T R S T
Viale Sonnino, 24

IZ SLOVENIJE

MLEKARSKI OBRAT V KOBARIU

V Kobariu na Tolminskem že dve leti gradijo velik mlekarski obrat, kjer bodo lahko dnevno pridelavljali 25 tisoč litrov mleka. Gradbeni dela bodo kmalu končana. Treba pa pa se preskrbeti potrebno opremo, ki bo stala preko 100 milijonov din.

V tej veliki mlekarni nameravajo predelovati mleko iz kobarskega in breginjskega kota. Bajé bodo iz okoliških planin speljali živino, za vsakodnevni dovoz mleka v polnletnih mesecih, ko je večina goveje živine na planinah.

PRESKRBA Z MLEKOM

V mestih in industrijskih sredinah postaja preskrba z mlekom vedno želevnejša. Temu je kriva predvsem vladna politika do kmetov, ki mu sreča sodelovanje in kmetom, ki so razočarani zapuščili zadruge. Treba pa podprtati v kmetov, ki želijo preimljati proizvodnji s primernimi ugodnostmi, ki naj jih kmet uživa pri večji proizvodnji. Na žalost pa opažamo prav nasprotno. N. pr. kmetu, ki je pod tujo gospodarjem nekje na Primorskem prejema skoraj vsako leto razne nagrade v denarju in častne diplome zaradi svoje marljivosti in skrbnega obdelovanja svojega vinograda, je domača ljudska oblast naložila večji davek, češ da več pridelava kot sosed, ki ima isto površino vinograda. Ugovori in pravila so nepravilni, ki ne pomagajo.

Podobnih primerov je vse polno, in ti zgornjeno pritojajo, zakaj mora današnja Jugoslavija uvažati kmete in predelke.

LEPOTE GORNJEVA POSOCJA

Podjetje Triglav-film je v drugi polovici oktobra snemalo dokumentarni film o lepotah v Gornjem Posočju. Največ posnetkov na barvnih filmih so napravili v okolici Mosta na Soči (Sv. Lucija ob Soči), Bovca in Mangarta.

PRIMERNO DARILO

Etiopski cesar Haile Selassie je daroval jugoslovanskim narodom 35 ton kave. Visoki dar je pripeljal na Reko prekoceanska ladja »Romanija« 19. oktobra.

PLACILNA BILANCA AKTIVNA

V septembri letos je bila jugoslovanska zunanjana trgovina prvič po tej zadnji vojni aktivna. To je res pomemben dogodek zlasti še če pomislimo, da se večina evropskih držav boriti neprestano z težkimi problemi zunanjne trgovine, kjer prevladuje uvoz nad izvozom.

To se ne pomeni, da je Jugoslavija s tem rešila dokončno svoj položaj. Morala bo še pridno delati, če bo hotela dokončno izenačiti svojo trgovino. Morala bo predvsem zavzeti drugačne stališča do svobodnih kmetov, ki so končno kljub vsej industrializaciji še ved-

Vsakovrstno pohištvo:

SPALNICE - JEDILNICE -
KUHINJE ITD. - PO NAROCILU IZVRSSI VSAKO
DELO - POROSTVO ZA
DOBER NAKUP - TOVARNIŠKE CENE - DELO SOLI-
ONO - DOMACA TVRDKA

DROGERIJA

ANTON PODGORNIK

GORICA - Trg. De Amicis, 12 na Kornu - Tel. 3009

PRINČIČ
KRMIN
Cormons - prov. Gorizia

Dr. JOSIP AGNELETTA sedemdesetletnik

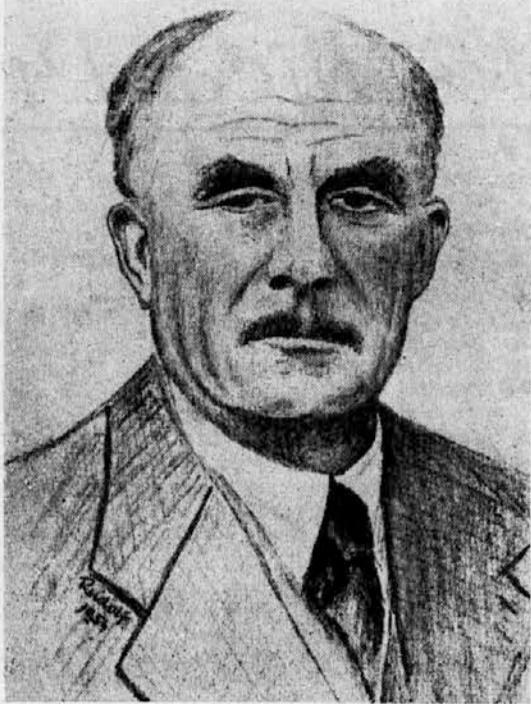
Stevilni prijatelji in znanci in tudi nasprotinci so se nemalo začudili: občinski svetovalec S.N.L. v tržaškem mestnem svetu in predsednik Slovenske demokratske zveze, dr. Josip Agneletto, je v pondeljek 8. t. m. praznoval 70-letnico svojega rojstva. Ta tipična, visoka, širokoplečata postava, ki hiti po ulicah in cestah s fantovskim korkom, ki neutrudljivo pritiška na kljuke vrat uradov z nehnimi intervencijami, protesti, pritožbami in zahtevami; postava, ki v mestnem svetu, na se stankih, zborovanjih, shodkih in sodnih dvoranah brani pravico naroda in posameznika; ta tršata postava z nepremakljivo hrbiteno, je res živ dokaz po mlajevnosti današnjega civiliziranega človeštva.

Proizvod tistega pokolenja, ki je bilo spočeto v romantični dobi razvijanja in zorenja slovenske narodne zavesti; pokolenja, ki je s polnim prgi zajemalo sokov slovenskih taborov, čitalniškega domoljuba in se poživilovalo ob rasti slovenskih književnih pravencev; proizvod pokolenja, ki se je oprijalo nad zamislico Združene Slovenije, nad komaj porojenimi težnjami po združitvi vseh južnih Slovanov in sanjalo o pokroviteljstvu matere Slavije; tak proizvod je osebnost dr. Josipa Agneletta. Gimnaziski študij v slovenski prestolnici in triglavanska akademška leto na Dunaju so mladega jurista postavila — kakor skoro ves takratni slovenski akademski narod — v službo naroda. Slovenska Istra, ki ga je rodila, ga je v veleni borbi na ogroženih mejah oseknila in mu vtišnila v srce in dušo tisto odločnost, značajnost in načelnost, ki je nista mogli premaniti niti sila, niti prilizjenost ali podkuševanje. Redki značaj med tolikimi današnjimi vetrnjaki!

Prvo svetovno vojno je dr. Agneletto preživel kot vojaški auditor v takrat okupirani Srbiji in rešil življenje številnim srbskim bratom, rodoljubom. Pogum, povezan z odločno vero v jugoslovansko bodočnost, je zmagal vse težave zopravne goklica.

Samo taki može so prestali in končno tudi pokopali nasilje. Fašisti so ga preganjali, zapirali in klevetali. Vztrajal je kot eden vodenih slovenskih tržaških gospodarstvenikov do zadnjega na obrambnih okopih slovenskega deželninštva in gospodarstva. Umaknil se je sili, pred njo pa ni zbežal, kakor mnogi današnji njegovi obrekovalci. Ob vstopu Italije v vojno, so ga zaprli in internirali v notranjosti Italije. V koncentracijskih taboriščih ni miroval. Telovadil je, se pridno učil tujh jezikov in zbiral gradivo za osvobodilne čase, v katere je verjal ob vseh tudi najtežjih dneh druge svetovne vojne.

Po prihodu iz Egipta je razočrano pregledoval sadove revolucionarnih pridobitev. Ni oklevljal. Prvi je dvignil jasno čelo proti novemu nasilju, in to v časih, ko se je pretežni del slovenskega razuminstva pehal za novimi vzori vetrjavštva in odpadništva in se zatekal v pogubni oportunitizem. Stoplil je na čelo slovenskega demokratičnega gibanja in s tem ostro zavrnal takrat tako krivično mnenje zahod-

nega sveta in tukajšnjih narodnih nasprotnikov, da so vsi Slovenci komunisti. Zrasla in zorela je SDZ, ki je danes najpomembnejša politična organizacija v Sloveniju na tej zemlji. Po njegovi pobudi se je porodila »Demokracija«, ki oznanjuje omo leta svobodno besedo svobodnim Slovencem.

Se težje naloge in še večje odgovornosti prinaša našemu predsedniku nova doba in spremenjeni razmerni. Prepričani smo, da bo tu di tem nalogam kos, saj so mu težje in skrbi Slovencev prav v teh časih še bolj pripadle k srcu. S podvojenimi močmi in pogumom mu bomo vsi slovenski demokrati stali zvesta ob ramih!

Ta zavest in to zatrdilo naj bi našemu jubilantu naša prisrčno voščilo! Se na mnoga, mnoga leta našemu SDZ, to je naša spremna želja! *

Ožji prijatelji slavljenca so v pondeljek priedili intimno pravslavo na Opčinah, ki je ponovno dokazala vso veliko priravnost in ljubezen somišljencov SDZ do svojega prvaka.

S trnkom na morske pse

V bližini malega pristaniščega mesta Looe v Cornwallu na Angleškem je dvanajstletni šolarček ujet na trnek 45 kg težkega v 2,10 m dolgega morskega psa. Mali šolarček, ki se piše Robert Fisher, je zverino sam potegnil v motorni čoln Borba je trajala 18 minut. S tem je Robert postal član člana Trnkarjev morskih psov.

Mesteca Looe, ki steje komaj nekaj nad 4000 prebivalcev, je od leta 1950 dalje postal središče britanskih trnkarjev na morske pse. Ribiči so tega novega športa zelo veseli, kajti morski psi so že od nekdaj najihovih največjih sovražnikov. Ponkučujejo ribe in kar je še hujše, tržejo jim dragocene mreže.

Motorni čolni odhajajo iz pristanišča Looe. V vsakem čolnu so po štirje možje posadke. Dva sta trnkarja, dva pa upravljalci čolna. Na krovu čolna je pritrjen težak stolič. Oba trnkarja izmenoma sedita na stolu. Trnkarja na stoli trdno privežejo, da ga razjarejena zverina ne potegne s seboj v morje. Nekaj milij južno od pristanišča vrže podskak v morje vabovo. Vaba strahovito smrdi in jo pripravljajo iz mešanice ribjega olja, odpadkov rib in mesa samega morskega psa. V vabi tiči izredno močan trnek.

Morski pes zavaha smrdljivo vabo že na dva kilometradaleč in se divje zapodi za njo. Ko je pes zagrabil za vabo, pričenja borba na življenje in smrt. Razjarejena žival se poganja nad morsko površino in se nato zopet spušča v morske globinice. Pri tem vleče pes tudi čoln s seboj. Trnkar mora z vsemi silami držati vrvico in jo popuščati ali vleči, kakor pač to zapovedujejo smrtni sunki nesrečne živali. Borba je izredno naporna in dolgotrajna. Normalno traja boj poldržauro. Počasi trnkar krajsko vrvico in privlači mrcino proti čolnu. Okrog čolna se čedalje bolj širijo rdeči kolobarji in že se pokazujejo na površini trioglate plavuti morskega psa.

Posadka, opremljena s trizobi, hitro dokonča življenje morskega paroparia. Z veliko spretnostjo pritrdijo poginuli živali močan jermen okrog života in jo potegnejo v mnogih predelih storiči vse, da postali vzgojitelji in zaščitniki domačinskega prebivalca. »Vendar je zelo težko iz napol nomadov prevzgoditi kmečki element.«

Na vprašanje, kaj misli o političnem položaju Evrope, je učenjak odgovoril: »Ne sprašujte starih zdravnikov o politiki. To ni naše področje. Vsakdo naj prisluhne tistem, kar mu je predpisala usoda.« — »Kaj pa je usoda, govor dobitka, ga je vprašal angleški časnikar. — »Ce na to vprašanje najdeš odgovor, vas prav leprosim, da mi ga nemudoma sporočite, je Schweitzer odgovoril. »S tem odgovorom bi namreč odkrili najglobljo skrivnost vsemirja.«

Nekemu drugemu časnikarju je učenjak povedal, da je na svojem predavanju delal nad dva meseca. Dejal mu je: »Ce bi se enkrat potegovali za Nobelovo nagrado, potem vam nujno svetujem, da si izberete kako drugo temo. Ta mi je namreč povzročila izredno velike skrbi.«

Tudi mrvljiva se rada od časa do časa opijani. Zanimivi hrošč izloča iz svojih žlez eterično olje, ki povzroča tako privlačnost, da se ji mrvljive ne morejo upirati. Ko se mrvljive enkrat opijajo, se drugače tako vestne in skrbne življe prav nič ne brigajo za usodo svojega potomstva. To pregrešno življenje bi mrvljive že zdavno izbrisalo, če ne bi narava sama postavljala potrebnih pregrad. Opte mrvljive same pokončajo velik del potomstva hrošča, ki jih dobavlja mamila. Tega pa ne delajo morda iz strasti za pokončevanje, pač pa so mrvljive zelo skrbne dojilje. Ob sončnih urah nosijo bube in jajčeca na površino mrvljivščin in kasneje spravljajo bodoči rod zopet v notranjost. Pri tem ne delajo nobenih razlik med lastnimi bubami in med bubami svojih gostov. Ta velika skrb pa je za mrvljive nadrejena, da se hranijo z mrvljivščinami jajčec in bubami. Kljub temu pa izkazu-

jejo mrvljive temu nehvaležnemu podnajemniku neverjetne nežnosti. Zaka?

Tudi mrvljiva se rada od časa do časa opijani. Zanimivi hrošč izloča iz svojih žlez eterično olje, ki povzroča tako privlačnost, da se ji mrvljive ne morejo upirati. Ko se mrvljive enkrat opijajo, se drugače tako vestne in skrbne življe prav nič ne brigajo za usodo svojega potomstva. To pregrešno življenje bi mrvljive že zdavno izbrisalo, če ne bi narava sama postavljala potrebnih pregrad. Opte mrvljive same pokončajo velik del potomstva hrošča, ki jih dobavlja mamila. Tega pa ne delajo morda iz strasti za pokončevanje, pač pa so mrvljive zelo skrbne dojilje. Ob sončnih urah nosijo bube in jajčeca na površino mrvljivščin in kasneje spravljajo bodoči rod zopet v notranjost. Pri tem ne delajo nobenih razlik med lastnimi bubami in med bubami svojih gostov. Ta velika skrb pa je za mrvljive nadrejena, da se hranijo z mrvljivščinami jajčec in bubami. Kljub temu pa izkazu-

OD TU IN TAM

Odkar je pred kratkim maršal Tito v svojem znamen gavoru ugotovil, da jugoslovanski narodi v primerjavi z drugimi narodi vse preveč pojedo kruha, se jugoslovanski tisk obširno ukvarja s tem vprašanjem. Jugoslavija, tako je dejal Tito, pojde na leto po 200 kg kruha, Nizoemska n. pr. sumo 99 kg. Zato pa Jugoslavji pojedajo mnogo manj zelenjave, mesa, testenin, rib, itd. Poraba koruze se je po teh ugotovitvah zelo znižala na racun pšenične moke. Pri tem jugoslovanski komunistični tisk predvidno molči o predvojni proizvodnji pšenice v primerjavi s Titovo proizvodnjo. Zato pa ustrokovnjaka v Jugoslaviji prišli do zaključka, da bo moral Jugoslavija tudi na najboljših letinah uvažati prehrano za prehrano prebivalstva.

Britanski vojaški novinec Alex Williams, ki služi v tem času na Koreji, je bil pred kratkim obsojen na deset dni odtegnjajo na plašč, kar znaša okrog 3800 lir. Williams igra v enajstoricu svojega polka stalno vlogo »tevega krilca«, Pavelju svojega nadrejenega, da bi igral »desnega krilca«, se je Williams uprl in prav zato je bil tudi kaznovan. V demokratičnih državah pa vojakom ne nudijo samo primerne plače, pač pa je tudi samovoljno ukazovanje nedopustno. V britanskih spodnji zbornici je neki poslanek interpeliral vojnega ministra zaradi — po njegovem — neupravičene kazni.

V sovjetskih rezervatih za operiranje ptičjega leta so sklenili, da bodo odpravili obročanje ptic. Se pred par dnevi so v nekem italijanskem mestu ustrelili golobi, ki so ga obročali v Moskvi. Od sedaj dalje selivne ne bodo več obročali, pač pa jim bodo pobavili peruti z rumeno barbo. Ptici pa opazovalnica v Ribinsku kaže, da je sen številne jate lastovičje rumenski prebarvala.

V Ameriki so ustanovili posebno izmenjalno borzo za pordčna darila. Tako na primer v mestu Minneapoliski mladi zakonski pari, ki so ob poroki prejeli po deset jedilnih servisov, številne sadne podstavke in cvetlične vase, lahko odvečne predmete v tej borzi zamenjajo za stvari, ki manjkajo v njihovem gospodinjstvu. Lastnik novega podjetja je v enem samem mesecu na tu način osrečil pet sto mladih zakonskih parov. Pri tem lastnik ne zahteva, drugega kot pet od sto pravizije.

V domovih gasilcev na Čehoslovaškem je komunistična vlada začakala pririditi naslednje napis: »Najnevarnejši ogenj ni tisti, ki uničuje hiše, gospodarska poslopja in poljske pridelke, pač pa tisti, ki tli v glavah reakcionarjev.«

Kevin Sheehan, irski bolničar, ki živi na Angleškem, je sklenil, da bo postavil nov svetovni rekord v gorovanju. Tako na primer v mestu Minneapoliski mladi zakonski pari, ki so ob poroki prejeli po deset jedilnih servisov, številne sadne podstavke in cvetlične vase, lahko odvečne predmete v tej borzi zamenjajo za stvari, ki manjkajo v njihovem gospodinjstvu. Lastnik novega podjetja je v enem samem mesecu na tu način osrečil pet sto mladih zakonskih parov. Pri tem lastnik ne zahteva, drugega kot pet od sto pravizije.

Ce nastajajo motnje v tem zelo občutljivem organizmu jezerskega gospodinjstva, jezero bobola. Po opazovanjih obeh učenjakov prihajajo iz mest in industrijskih sredиш nefiltrirane odvodne množine vode v jezeru, kjer povzročajo težko nobolenje jezer, ki morajo končno privesti do smrti. Izginjanje življenskih bitij v jezerih povzroča »zadušitev« in končno izsušitev jezer.

Za številna jezera sta učenjaka izračunala, da bo »smrte nastopila čez kakih 45 tisoč let.«

vzrok, ker so nekateri drugi narodi, njihovi sosedi, na skrivaj stali v zvezo z Rimljani. Tako so bili Rimljani v stanju, da so zavzeli venediske trdnjave, ki so jih ti postavljali sredni močvirji in ki so imela isto obliko kot utrjena mesta slovanskih vladarjev v krajih okoli Blatskega jezera. Nekatera imena teh venediskih naselij v Britaniji, kakor tudi imena samih Venetov so zabeležena v muzeju keltske arheologije v Vannesu.

Rimski pisci, ki so poznali Venetov v Britaniji in na severnem Jadranu, dajejo isti naziv tudi Venetom, ki so prebivali na Baltilku. Naj citiramo samo Plinija mlajšega, posebno pa Tacita, ki je osebno poznal kraje današnje Bretanije in Angleške.

Germani so pričeli prodirati proti Renu in Podonavju šele okoli 1. 300 pr. Kr. Keltska sejtev, ki je šla preko Grške pa vse do Male Azije, kasnejše Galatije, je nastopila kot posledica germanskega prodiranja. Zanimivo je, da so se Kelti in Veneti v planinskih predelih uspešno ohranili germanских zavojavljenosti.

(Konec prihodnjic)

Novoporočenec je bil ženska

Zupnik Donald Clerck v Bromley je vzel pod pazdušno svojo matično knjigo, se usedel v vlak, se odpeljal v London in naravnost na notranje ministrstvo. Tam je zapisal, da je razgovor z načelnikom zakonske zveze in temu tudi zupal, da je zvedel, da je pred mestni poročil žensko z žensko.

Notranje ministrstvo je zaučalo policijo, naj čimprej uvede preiskavo. Komaj dobré dve uri potem, ko je župnik prijavil ta čudni dogodek, sta Mr. Miss Jones stata pred policijskim nadzornikom svojega pristojnega okrožja. »One je izjavil, da je že 18 mesecev resnični mož. Ona je v zadregi in z redico na licu pritrdila.«

Začetek je, da je župnik prijavil, da ima zato pravico na plačo, ki jo prejemajo moški poštni uslužbeni.

Začetek je, da je župnik prijavil, da ima zato pravico na plačo, ki jo prejemajo moški poštni uslužbeni.

Začetek je, da je župnik prijavil, da ima zato pravico na plačo, ki jo prejemajo moški poštni uslužbeni.

Začetek je, da je župnik prijavil, da ima zato pravico na plačo, ki jo prejemajo moški poštni uslužbeni.

Začetek je, da je župnik prijavil, da ima zato pravico na plačo, ki jo prejemajo moški poštni uslužbeni.

Začetek je, da je župnik prijavil, da ima zato pravico na plačo, ki jo prejemajo moški poštni uslužbeni.

Začetek je, da je župnik prijavil, da ima zato pravico na plačo, ki jo prejemajo moški poštni uslužbeni.

Začetek je, da je župnik prijavil, da ima zato pravico na plačo, ki jo prejemajo moški poštni uslužbeni.

Začetek je, da je župnik prijavil, da ima zato pravico na plačo, ki jo prejemajo moški poštni uslužbeni.

Začetek je, da je župnik prijavil, da ima zato pravico na plačo, ki jo prejemajo moški poštni uslužbeni.

Začetek je, da je župnik prijavil, da ima zato pravico na plačo, ki jo prejemajo moški poštni uslužbeni.

Začetek je, da je župnik prijavil, da ima zato pravico na plačo, ki jo prejemajo moški poštni uslužbeni.

Začetek je, da je župnik prijavil, da ima zato pravico na plačo, ki jo prejemajo moški poštni uslužbeni.

Začetek je, da je župnik prijavil, da ima zato pravico na plačo, ki jo prejemajo

VESTI S TRŽAŠKEGA

Pobratenje dneva z nočjo?

Goriški razumnik nam piše:

V teh dneh, ko tržaški titovci ponovno krpajo mreže, s katerimi bi si radi pod izgovorom skupnosti zopet popravili močno razrešene kosti, ne bo morda odveč, če kot človek, ki se ne ukvarja z aktivno politiko, povem nekaj svojih doživljajev in misli. Beseda skupnost je v Trstu še neprimerno močnejše množično geslo kakor kjer koli drugje, kjer živijo še svobodni Slovenci.

Ce pomiclamo samo na čase izpred prve svetovne vojne, na delovanje političnega društva »Edinost«, ki je na Tržaškem vezalo vse narodne sile z vsemi strankarskimi in svetovnonazorskimi odenčki v mogočeno učinkovito narodnoobrambo celoto, potem se v resnicu moramo ukloniti pred mogočno veličino moči in uspehov slovenske zgodovine iz teh časov. Povrnost pa je pogubna na vseh popravljenih človeškega udejstvovanja, in le preprosto presojanje vodi neovrgljivo v napačne skele.

Pred nekaj dnevi me je obiskal znanec iz Ljubljane. Razumnik, po poklicu zgodovinar, unenjak. Vseslo in skor bi dejal prisrčno sva se pozdravila. V njegovih očeh je sicer zamrka nekdana bistrina, skozi katero sem mu gledal naravnost v sreči. Neka nevidna in zato neprodirna stena se je upirala mojemu pogledu že ob samem pritisku dveh desnic. Na vprašanje, kako da so ga spustili skozi zaveso, mi je prostodušno odgovoril, da je to danes za vsakogar skoro tako enostavna zadeva kot nekdaj. »Tudi ti, je dejal, »bi lahko danes nemoteno prišel v Ljubljano...« Odgovoril sem mu: »Jaz, prijatelj, bi lahko s pokončenim čelom hodil po vsem svetu, če bi del sveta ne zavojevala nestrpna in histerična diktatura, dekretriana krivica in mačevalnost.«

V nadalnjem razgovoru sem opazil, da se pridno poslužuje kritik in novotvor, kakor jih je v svojem ne povsem utopističnem domanu »1984« napovedal Orwell. »Novogovor« je Orwell imenoval la jezik. Izmisnila si ga je stranka zato, da z njim postane nemogoče izražanje misli, ki so v nasprotju s partijsko linijo. Ze sam ta neokusni jezik ustvarjal pri sogovorniku nezaupanje. Takoj se mi je dozelo, da ta gospod, imenujmo ga Skrob, prihaja semkaj s posebnim poslanstvom. Ce že ni mogoče nasprotne diktature fizično odstraniti ali s podkupovanjem pridobiti, jih je treba vsaj zneutralizirati. Tega seveda ne zmore kak robati učitelj-prekršenec, niti kak falirani student ali zajednica Marička, ki ji je od vseh ženskih lastnosti preostala samo še histerija, pač pa to lahko stori samo »spreobrnjeni razumniški reakcionar...«

»Ali govor resnico?« sem ve spraševal, ko je pripovedoval, da »Pri Slonu« lahko prebira vse švicarske in mnoge druge časnike. Pritrdir mi je, da celo »Demokratisches jugosloven« lahko nosi v žepu in jo tudi čita v vlaku ali avtobusu, le da je ne sme oddati. Ce bi jo odgajal dalje, bi pač lahko veljal za »svouhina« ali »sprovokatorja«. V tej zvezi je poudaril, da nekomunistični slovenski tisk na Tržaškem in Goriškem pogostokrat objavlja izmišljene vesti iz Jugoslavije. Seveda je dejal — matični tisk take vesti registrira z zajedljivostjo. Spomnil sem ga na Kraigherjevo grožnje in sploh na trobilo koprskega Radia o »SDZ« in njenih voditeljih. Priznal je, da ti izpadi res niso v čast in ugled državnim organom. Opozoril sem ga, da je tem udaril s kladivom na pravi žebelj.

Prav tako malo je vedel o našem, kakor jaz o njegovem življenju in razmerah, v katerih živi. Da matični tisk premnogokrat laže in kleverte, tega mi hotel priznati. O klevelj je tudi pri vprašanju resnega javnega mnenja, ki ga komunistični tisk potvarja. Obmolknil je, ko sem ga opozoril na izliv javnega mnenja o Tržaškem vprašanju pred enim letom in »javnim mnenjem« danes.

Razumljivo je, da je v teku razgovora medsebojno nezaupanje neprestanu naraščalo. Pogovor je našel tudi na vprašanje »skupnosti na Koroškem, na Goriškem in končno z istimi potegavščinami na Tržaškem. Težko in v očitnih tradicijih je prebavljaj odkrivanja brezglave fratelančne politike v zamejstvu, politike, ki požira ogromne milijone narodnega premoženja pri vsej revčnosti in pomankanju doma in vodi v popolno likvidacijo zamejskega slovenstva. Pri tem pa se finansira tudi politični pustolovci, ki v demokratičnih državah tako in tako ne morejo računati na

kak, četudi le prividni uspeh.

»Skupnost«. Ali se sploh izplača poizkus, ko vendar vemo, da ne bomo našli pri skupni mizi — pa četudi gre za kulturna ali športna vprašanja — rdečega sogovornika z lastnim svobodnim mnenjem, pač pa le več ali manj izsolanega dialektikarja? In če bi tudi razgovore pričeli, ali ne bo tak pomemek pridel, že ob samem začetku in ali se ne bodo pojmi samo še bolj zamotali? Kaj razume dialektika pod pojmom: demokracija; kaj pod besedo: svoboda, svobodne volitve; kaj pomeni beseda: mir? Kakšno tolmačenje imajo za komuniste izraz: poklic, družina, vzgoja otrok, Šola, cerkev, osebna lastnina, družbeni, gospodarski in socialni red, zakonodaja, izvršna oblast in neodvisnost sodišč? Ali ni vsak izmed teh pojmov našel pod komunističnim dežnikom neko drugo prepleško pomembnost?

Ali je taki popolni babilonski zmesnjava sploh mogoče sestavljati dogovore, sporazume, pogodbe, katerih dolgači bi ote strani enako razumljili in izvajali? Ali je pri materialistični dialektiki še sploh mogoče govoriti o poštenosti, o poštenosti in dostojnosti v našem smislu besede. Oba pojma imata med nimi še polno velfavo, na uničevanje pa sta tesno privedzana na vladavino, o kateri imamo mi čisto drugačno predstavo, kakor pa je očitno za železno zaveso prav in vseč. Ali se sploh še izplača razgovor, dokler še vrlado Kraigher Marinko, Ribičič in podobni, da

nihovih tukajšnjih priganjačih niti ne govorimo.

Verjetno se tudi ne izplača, niti ob mizi, ki nima navidez nobenega političnega namen: Tako veličastno daleč so komunisti v Titov Jugoslaviji s svojim »napredkom« dosegli, da se dva Slovencu od tu in tam ne moreta več pomenovati — ne da bi med njima ne vstajali nezaupanje. Ob vsaki misli, ob vsakem stavku se današnji nepreobraženi človek sprašuje, ali je to res obiskovalcevo mnenje ali zgolj prepričanje vsemogučega Centralnega komiteja? Ali ta človek še razume našo besedo? To je v resnici strahotna misel!

Morda bi vseeno poizkusili, ali morda prav zaradi tega, da bi še enkrat dokazali, da dan in noč nista zaveznika.

Veterini jezikovni tečaji

SDZ pireja v svojih prostorih v ul. Machiavelli 22-II v Trstu včerine tečaje: za spopolnitve v slovensčini, tečaj francoščine in nemščine. Prijave sprejemata tajništvo v istih prostorih vsak devetnik, razen ponедeljka, od 9. do 11. ure.

Na tečajih posebno opozarjam absolvente srednjih šol. Znanje lastnega in tujih jezikov je prvi korak k zaposlenju. Vse podrobnosti dobijo interesični med uradnimi urami v tajništvu SDZ.

Osnutek novega volilnega reda

Podobno, kakor so to napravile nekatere napredne demokratične države, je sedaj tudi sedanja Italijanska vlada predložila parlamentu osnutek zakonskih predpisov, ki naj bi disciplinirali volilno propagando in preprečili razmetvanje milijonov za papirnato borbo. Ti predpisi naj bi bili odobreni istočasno, ko bo sprejet nov volilni zakon.

Zakonski osnutek ima nekakšno estetično osnovno, ker hoče preprečiti, da bi v dnevnih volilnih borbah pomazali vse židove in stavbe. Zato prepoveduje pisanje po stenah in lepljenje lepkov po vseh drugih ploskvah, razen tistih, ki jih bodo v ta namen v vsaki občini posebej določili. V osnutku je tudi navedeno, kako velike morajo biti omenjene površine v občinah in več in v občinah z manj kot 5 tisoč prebivalci. Vsaka takšna ploskev bo razdeljena v toliko okenc, kolikor bo v tisti občini volilnih list. Tako bo vsaka stranka ali skupina, ki se bo v volilni borbi potegovala za glasove, imela za svojo zidno propagando na razpolago prav toliko prostora kot vsake druge. S tem bodo stranke vsaj na tem področju izenačene in bo zmanjšan vpliv povodnjih papirja. Kakršno so si lahko privoščile samo večje politične organizacije.

»Ali govor resnico?« sem ve spraševal, ko je pripovedoval, da »Pri Slonu« lahko prebira vse švicarske in mnoge druge časnike. Pritrdir mi je, da celo »Demokratisches jugosloven« lahko nosi v žepu in jo tudi čita v vlaku ali avtobusu, le da je ne sme oddati. Ce bi jo odgajal dalje, bi pač lahko veljal za »svouhina« ali »sprovokatorja«. V tej zvezi je poudaril, da nekomunistični slovenski tisk na Tržaškem in Goriškem pogostokrat objavlja izmišljene vesti iz Jugoslavije. Seveda je dejal — matični tisk take vesti registrira z zajedljivostjo. Spomnil sem ga na Kraigherjevo grožnje in sploh na trobilo koprskega Radia o »SDZ« in njenih voditeljih. Priznal je, da ti izpadi res niso v čast in ugled državnim organom. Opozoril sem ga, da je tem udaril s kladivom na pravi žebelj.

Prav tako malo je vedel o našem, kakor jaz o njegovem življenju in razmerah, v katerih živi. Da matični tisk premnogokrat laže in kleverte, tega mi hotel priznati. O klevelj je tudi pri vprašanju resnega javnega mnenja, ki ga komunistični tisk potvarja. Obmolknil je, ko sem ga opozoril na izliv javnega mnenja o Tržaškem vprašanju pred enim letom in »javnim mnenjem« danes.

Razumljivo je, da je v teku razgovora medsebojno nezaupanje neprestanu naraščalo. Pogovor je našel tudi na vprašanje »skupnosti na Koroškem, na Goriškem in končno z istimi potegavščinami na Tržaškem. Težko in v očitnih tradicijih je prebavljaj odkrivanja brezglave fratelančne politike v zamejstvu, politike, ki požira ogromne milijone narodnega premoženja pri vsej revčnosti in pomankanju doma in vodi v popolno likvidacijo zamejskega slovenstva. Pri tem pa se finansira tudi politični pustolovci, ki v demokratičnih državah tako in tako ne morejo računati na

poštevno manjše politične skupine.

ZAHVALA

Dne 8. t. m. nas je za vedno zapustila naša draga

Marija Daneu

stara 51 let.

Zahvaljujemo se tem potom vsem, ki so kakorkoli počastili njen spomin. Posebna zahvala ē. g. duhovniku za žalni obred in darovalcem cvetja.

Opštine, 9. nov. 1954.

Odložitev izpraznitve stanovanj

Vladni generalni komisar dr. Palamara je izdal 9. t. m. sledič odlok št. 7, datiran z 8. nov. 1954:

Clen 1. Izvršba sodnih odločb, ki odrejajo posebno izpraznitve stanovanjskih prostorov v očni Trst in ki so bile izdane po 31. decembru 1952, se odloži do 30. junija 1955.

Clen 2. Izvršba sodnih odločb, ki odrejajo prisilno izpraznitve stanovanjskih prostorov v občini Trst in ki so bile izdane pred 1. januarjem 1953, se odloži do 31. marca 1955.

Clen 3. Odložitev izvršbe v smislu člena 1. in 2. ne velja:

a) zaradi zamude v plačilu na jemnine;

b) zaradi nenavrstnosti ali drugih težkih kršitev najemne pogodbe, ki so stranki sodno dokazani;

c) če je bil izvršilni naslov izdan v postopku zaradi motenja posesti;

d) če gre za izpraznitve opremjenih sob, ki so bile dane v najem na podlagi policijske licence;

e) če se zavezani stranki ponudi stanovanje, ki ga imata za primerno;

f) če je bil izvršilni naslov izdan v postopku zaradi motenja posesti;

g) če gre za izpraznitve opremjenih sob, ki so bile dane v najem na podlagi policijske licence;

h) če je bil izvršilni naslov izdan v postopku zaradi motenja posesti;

i) če je bil izvršilni naslov izdan v postopku zaradi motenja posesti;

j) če je bil izvršilni naslov izdan v postopku zaradi motenja posesti;

k) če je bil izvršilni naslov izdan v postopku zaradi motenja posesti;

l) če je bil izvršilni naslov izdan v postopku zaradi motenja posesti;

m) če je bil izvršilni naslov izdan v postopku zaradi motenja posesti;

n) če je bil izvršilni naslov izdan v postopku zaradi motenja posesti;

o) če je bil izvršilni naslov izdan v postopku zaradi motenja posesti;

p) če je bil izvršilni naslov izdan v postopku zaradi motenja posesti;

q) če je bil izvršilni naslov izdan v postopku zaradi motenja posesti;

r) če je bil izvršilni naslov izdan v postopku zaradi motenja posesti;

s) če je bil izvršilni naslov izdan v postopku zaradi motenja posesti;

t) če je bil izvršilni naslov izdan v postopku zaradi motenja posesti;

u) če je bil izvršilni naslov izdan v postopku zaradi motenja posesti;

v) če je bil izvršilni naslov izdan v postopku zaradi motenja posesti;

w) če je bil izvršilni naslov izdan v postopku zaradi motenja posesti;

x) če je bil izvršilni naslov izdan v postopku zaradi motenja posesti;

y) če je bil izvršilni naslov izdan v postopku zaradi motenja posesti;

z) če je bil izvršilni naslov izdan v postopku zaradi motenja posesti;

aa) če je bil izvršilni naslov izdan v postopku zaradi motenja posesti;

ab) če je bil izvršilni naslov izdan v postopku zaradi motenja posesti;

ac) če je bil izvršilni naslov izdan v postopku zaradi motenja posesti;

ad) če je bil izvršilni naslov izdan v postopku zaradi motenja posesti;

ae) če je bil izvršilni naslov izdan v postopku zaradi motenja posesti;

af) če je bil izvršilni naslov izdan v postopku zaradi motenja posesti;

ag) če je bil izvršilni naslov izdan v postopku zaradi motenja posesti;

ah) če je bil izvršilni naslov izdan v postopku zaradi motenja posesti;

ai) če je bil izvršilni naslov izdan v postopku zaradi motenja posesti;

aj) če je bil izvršilni naslov izdan v postopku zaradi motenja posesti;

ak) če je bil izvršilni naslov izdan v postopku zaradi motenja posesti;

al) če je bil izvr